

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΕΡΒΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΜΑΡΚΟ ΚΡΑΛΙΕΒΙΤΣ

Ἡ μεγάλη μάχη τοῦ Κόσοβο. Ὁ Μάρκο προδότης τῆς πατρίδος του. Τὸ επεισόδιο τῆς Ροζάντας τῆς περήφανης Πῶς ὁ Μάρκο Κράλιεβιτς τῆς ἐκοψε τὸ χερί καὶ τῆς ἔβγαλε τὰ μάτια! Ὁ θάνατος τοῦ Μάρκο Κράλιεβιτς. Τὴν ἡ Σερβικὴ παραδοσεὶς γιὰ τὴν ἀνάστασι τῶν Πέτε νεκροῦ. Ἡ σημερινὴ νταντίνα τῶν ἀνδρῶπων κτλ. κτλ.

ΜΕΓΑΛΗ μάχη τοῦ Κόσοβο κατέστρεψε τὴν μεσαιωνικὴν ἡγεμονία τῶν Σέρβων. Ἐστέρησε τὴ γῆρα τῆς ἀπὸ τὰ γεννιότερα παλληκάρια, ἐβίθισε στὸ πένθος τὴ Σερβία. Ἡ σερβικὴ λαϊκὴ μοῦσα τῆς ἀμίσησος λυπητερά δημοσιὰ τραγοῦδια πού καὶ σήμερα ἀκόμα ἡ Σερβίδες χοροαποποῦλες τὰ τραγουδοῦν, δταν βγαίνουν γὰ χοροῦσιν τὴν Κυριακὴν στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ τους.

Στὸ Κόσοβο οἱ Σέρβοι ἐπολεμοῦσαν γιὰ τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ τους, γιὰ τοὺς τάσους τῶν προγόνων τους. Καὶ ὁμως ὁ Μάρκο Κράλιεβιτς δὲν ἔλαβε μέρος στὴ μεγάλη αὐτὴ μάχη. Παρακολοῦθησεν ἀπὸ μακριὰ τὴν καταστροφή τῆς πατρίδος του. Αὐτὸς, ὁ ἔθνικὸς ἥρωα τῶν Σέρβων, δὲν ἐπῆγε γὰ πολεμίστην στὴ μάχη πού θὰ ἔκρινε τὴν τύχη τῆς πατρίδος του.

Στὸ προηγουμένον φύλλο μιλῆσαμε γιὰ τὴν κατάρα πού τοῦ ἔδωσε ὁ πατέρας του:

— Πήγαναι ἀπ' ἐδῶ, τοῦ εἶπε. Πήγαναι γὰ ὑπηρετήσῃς τοὺς Τούρκους, ἀνάστω παιδί!...

Αὐτὴ ἡ κατάρα κατεδίωξε τὸ Μάρκο Κράλιεβιτς ἴσασε τὴς τελευταῖες του στιγμῆς. Ὑπῆρθεσεν τοὺς Τούρκους ἐνῶ τοὺς μισοῦσε μ' ἄλη τὴν καρδιά, κ' ἔτσι ἂν καὶ ἀρνητικὰ, τοὺς ἐβόηθησεν γὰ καταστρέφουσαν τὴν πατρίδα του.

Ἄλλ' ἡ σερβικὴ λαϊκὴ μοῦσα τοῦ το ἐσυγχώρησεν αὐτό. Γιὰτὶ σὺβανόταν βαθαῖα τὴν ἀνάγκη γὰ δημοσιοῦσῃ ἕνα ἔθνικὸ ἥρωα, καὶ τὸν ἥρωα αὐτὸν τὸν δημοσιοῦσῃσεν τὸ πρόσωπο τοῦ δικό του.

***

Τὸ σερβικὸ δημοτικὸ τραγοῦδι τῆς Ροζάντας μᾶς φανερᾶναι τὸ Μάρκο Κράλιεβιτς τέτοιον ὅπως πραγματικὰ ἦταν. Θὰ τὸ διηγηθοῦμε ἐδῶ αὐτὸ τὸ επεισόδιο, γιὰτὶ εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα πού περιλαμβάνει ἡ δημοτικὴ ποίησις τῶν Σέρβων.

Ἡ Ροζάντα ἡ περήφανη εἶνε ἀδεκαφ' ἡ τοῦ πολεμάρχου Λέκα.

Ἐίχε περάσει τὰ πῶτα δέκα πέντε τῆς χρόνια μέσα στὸ γυναικωνίτη καὶ οὕτε ὁ ἥλιος οὐδὲ καὶ τὸ φεγγάρι τὴν εἶδαν ποτὲ στὸ πρόσωπο.

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ ἡ μήτρα τοῦ Μάρκου τὸν ἐπέστει γὰ παντρεῖθ'. Καὶ ὁ Κράλιεβιτς ἐπέστειτε τὴν Ροζάντα τὴν περήφανη. Φορεῖ τὴν καλύτερη στολὴν του, καὶ τὰ ἀριστερὰ ὄπλα του καὶ ζήτη, προτοῦ φύγῃ, γὰ τοῦ φέρουσε δυὸ κομβάδες χρᾶσι. Πίνει αὐτὸς τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον δίνει γὰ τὸν πῆχ τὸ ποτὶ τοῦ ἄλλου, ὁ Σιρατς. Ὁ φίλος του Μιλὸς καὶ ἕνας ἄλλος πολεμάρχος, ὁ φτερωτὸς Ρέλια, ἐρχονται γὰ τὴν ἀντιμετώσῃ. Καὶ οἱ τρεῖς μαζὺ ἐκίνοῦν γὰ τὸ παλῆσι τοῦ πατέρα τῆς Ροζάντας. Ἡ φερὰ ἄρχοντοπούλα θὰ μοῦρη εἶται γὰ διαλέξῃ ἀνάμεσα σ' αἱς τρεῖς τοὺς τὸν ἀνθρώπου πού θ' ἀγαθῆ καὶ θὰ δεχθῆ γὰ παντρεῖθ'.

Ὁ πολεμάρχος ὁ Λέκα ὁ ἐδέχθη τῆς, τοὺς εἶδε γὰ ἐρχονται ἀπὸ πούλι μακριὰ. Ἐτρέψῃ τότε ὄπισθεν καὶ πρόστειε τοὺς δευτέρους του γὰ τοιμάσῃν τὸ τραπέζι. Ὅχιτ' ἕμερς αἱ τρεῖς ἤρσανε τράβῃ καὶ πῆνουν στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Λέκα. Καὶ στὸ τέλος ὁ Μάρκο Κράλιεβιτς φανερώθη στὸ Λέκα γὰ πῶ σκοπὸ ἔφθαν στὸ ἀρχοντικὸ του.

Ὁ Λέκα ὁ πολεμάρχος χαιρέτη πού. Καὶ τράχει ὄπισθεν στὸ γυναικωνίτη γὰ φωνάξῃ τὴν ἀδελφὴν του, τὴ Ροζάντα τὴν περήφανη. Ἐκείνη ἔρχεται ἀμύσησος γὰ γὰ κἀμὴ τὴν ἐκλογὴν τῆς.

Ἡ μεγάλη στοὰ τ' ἀρχοντικοῦ γεμίζει ἀπὸ θόρυβο, λέει τὸ σερβικὸ δημοτικὸ τραγοῦδι. Στὰ σκαλιὰ χτυποῦν τὰ τακούνια τῶν κοριτσιῶν πού καταβαίνουν ὄσ' τὸ γυναικωνίτη. Ἡ Ροζάντα φανερώεται, πανμόρη, ντυμένη στὰ μετάρια καὶ στὰ χροσινὰ, ἀνίμεσα στὰ κορτίνα τῆς ἀκολουθίας τῆς. Πῶσ ἀκολουθοῦν ἡ ἀναρίθμητες ἀκόλβες.

Οἱ τρεῖς βοσβόνε σηκώνουν τὰ μάτια γὰ κοκκινίζουσαν. Ἡ ἀμφωφῆ τῆς περήφανης Ροζάντας τοὺς θαυμάζει. Ὁ Μάρκο εἶχε ἰδῆ πολλὰ θαυμάσια πράγματα ἴσασε τῆς στὴ ζωὴ

του. Εἶχε ἰδῆ τὴς βίλλες τῆς μάγισσας ἀπάνω στὰ βουνὰ καὶ μὲ πολλὰς ἀπ' αὐτὰς ἦταν φίλος ἀδερφικὸς. Δὲν ἤξερε τί θὰ εἶπῃ οὕτε φόβος οὕτε ντροπὴ. Μὰ γὰ πού τῶρα στέκει ἀποβροχλωμένος ἀπὸ τὸ θαυμασμό του. Καὶ ἀφῶνος, ὅπως καὶ οἱ θεοὶ σύντροφοί του, χαμηλώνει τὰ μάτια πρὸς τὴ μαῦρη γῆς.

Ἡ Ροζάντα ἡ περήφανη στέκει καὶ τοὺς κοιτᾶει μὲ προσοχὴν τὸν ἕνα ὄπισθεν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Μὰ ἡ καρδιά τῆς δὲν συγκινεῖται. Πρῶτος σηκώνει τὰ μάτια ὁ Ρέλια ὁ φτερωτὸς. Καὶ ἡ ἀρχοντοπούλα χυρῖζει τὸ πρόσωπο καὶ τοῦ λέει:

— Εἶμαι ἡ Ροζάντα ἡ περήφανη ἐγὼ. Αἶμα ἀρχοντικὸ τέχει σὲς φλέβες μου, ἀγὼ, κοθόριο. Δὲν ἴσται γὰ μένο. Δὲν εἶσαι γὰ μένα ἐσύ, γιὰτὶ κανεῖς δὲν ἐμεθε πετὶ ποῖς ἴνεο ὁ πατέρας σου. Καὶ εἶσαι ἔξωθεν πρὸς ἡ μάννα σου ἦταν ἀπὸ τὴν Αἰγύπτο κ' ἀπὸ τὴν Μπαρμπαριά!...

Ὁ Ρέλια δὲν μοῦρη γὰ μιλῆσῃ. Καὶ νύγες ἐτραπέτει καὶ φέγγει, χυρῖζει γὰ γιγιστιοῦ του γὰ ἰδῆ.

Ὁ Μιλὸς σιγάσι γ' αὐτὸς τὰ μάτια. Μὲ ἡ Ροζάντα χυρῖζει καὶ πάλι τὸ πρόσωπο ἄλλο.

— Εἶμαι ἡ Ροζάντα ἡ περήφανη ἐγὼ, τοῦ λέει. Δὲν εἶσαι γὰ μένα. Πῶς εἶσαι σὲ λέει; Μιλὸς: Μιλὸς Κορλίεβιτς! Κορτίνα θὰ ἦτανε ἡ μάννα σου, κορτίνας γὰθα θὰ βρῆζεσαι μινερε. Δὲν εἶσαι γὰ μένα!

Μένει τῶρα μόνος ὁ Μάρκο. Πιόχορεῖ θαρρατὰ. Ἡ Ροζάντα τοῦ λέει:

— Σὲ ξερω, Κράλιεβιτς, σὲ ξερω καλά. Πού ἦσουνα δταν τὰ παλληκάρια ἐφαζόζοντοσαν στὸ Κόσοβο; Πού ἦσαν δταν οἱ ἀπιστοι ἐφοζαν γυναῖκες καὶ παιδιὰ; Φεύγα ἀπ' ἐδῶ, Κράλιεβιτς. Εἶμαι ἡ Ροζάντα ἡ περήφανη ἐγὼ, εἶμαι ἀρχοντοπούλα καὶ σκαλόβο ἀνδρα ἐγὼ δὲν παίρνω. Πήγαναι γὰ δουλεύεις τοὺς Τούρκους, Μάρκο Κράλιεβιτς!

Καὶ ἡ περήφανη ἀρχοντοπούλα κάνει γὰ φύγῃ. Μὰ ὁ Μάρκο τῆς φωνάζει:

— Ροζάντα! Γύρως πίσω, μὲ φέγγῃ! Γύρως πίσω, γὰ ἰδῶ τὸ πρόσωπό σου πού εἶνε σάν τὸ φεγγάρι!

Ἡ Ροζάντα χυρῖζει.

— Νάτω, λέγει, νάτω, Μάρκο, τὸ πρόσωπό μου. Δὲν εἶνε σάν τὸ φεγγάρι, Κράλιεβιτς, λάθος κἀνεις. Εἶνε σάν τὸν ἥλιο, σάν τὸν ἥλιο τὸν μεσημεριτικὸ τὸ πρόσωπό μου ἐμένα!

Τὴ συνέθηε τότε: Νὰ πᾶς τὸ διηγεῖται τὸ παλιὸ σερβικὸ δημοτικὸ τραγοῦδι:

— Ὁ Μάρκο ἦτανε βίσιος ἀνθρώπος. Κ' δταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ, ἐλῆσσεσεν ὄσ' τὸ κορὸ του. Ἐκανε ἕνα πῆδημα πρὸς τὰ μπρός. Μὲ τὸ ἕνα χερὶ ἀρπῆσε τὴν ἀρχοντοπούλα. τὴν ἔβγαλε στὸν κῆπο, καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἐτραβῆσῃ τὴ βαρεῖα τὸν σάββα. Ἐκίψε ἀπὸ τὸν ὄμο τὸ ἕνα χερὶ καὶ τῆς τὸ ἔβασε κορῆνο γὰ τὸ κρατῆσῃ μὲ τ' ἄλλο. Καὶ εἶται μὲ τὴν ὄμο τῆς ἐβόλεσε ἕνα ἕνα τὸ μάτι, καὶ ἐτιλῆσε ματρεμένε μέσο στὸ μετρεθῆνο μαντίλιου καὶ τῆς τὰ ἔχωσε βαθεῖα σ' ἕνα κόρφο. Καὶ τότε ἐστάθησε μπροστά τῆς καὶ τῆς εἶπε γελώντις κορκασινοῦ:

— Διάλεξε τῶρα, περήφανη Ροζάντα. Διάλεξε ποῖος σ' ἀρῶσει, ποῖον προτιμᾶς. Ἐβῆνα, τὸ σκαλόβο τὸν Τούρκου, τὸ Μιλὸς πού βρῆζε κορτίνας γὰθα ἡ τε Ρέλια πού κανεῖς δὲν ἐμαθε ποτὲ τὸν πατέρα του καὶ πού ἡ μάννα του ἦταν ἀπὸ τὴν Αἰγύπτο κ' ἀπὸ τὴν Μπαρμπαριά!

***

Τὰ σερβιὰ δημοτικὰ τραγοῦδια εἶνε γιὰτὰ ὅτὸ τὰ κατορθώματα τοῦ Μάρκο Κράλιεβιτς. Ἄλλα τὸν παρουσιάζουν εὐγενικὸν ἥρωα πού εὐκρινεῖται τοὺς φταχτοὺς καὶ τοὺς ἀδυνατῶς, πού σῶζει γυναῖκες ἀπὸ τὰ χεῖρα τῶν Τούρκων. Ἄλλα πάλι μᾶς τὸν δείχνουν ἄγριο καὶ αἰμοβόρο, ὅπως στὸ επεισόδιο τῆς Ροζάντας τῆς περήφανης, κ' ἄλλο ἕνα μισητὸ σκαλόβο τῶν Τούρκων, θετόν ἀπὸ τοῦ Σουλτάνου, προδότη!

Ἡρωῖα εἶνε καὶ ἡ παράδοσις γὰ τὸ θάνατό του.

Ὅταν ὁ Μάρκο Κράλιεβιτς πέθανε, ὄλοι οἱ πολεμάρχοι, εἶλες ἡ κοπέλλες τὸν ἐκλογῶσαν πικρά. Καὶ τὸ δῆσῃ καὶ τὰ βοντὰ ἐβροχούσαν κ' αὐτὰ γὰ τὸ χαμό του. Τὸ Μάρκο τὸν ἔβασαν, μὰ ὁ Μάρκο δὲν ἔμεινε νεκρός, κλεισμένος στὸν

Ὁ Μάρκο ἀρπᾶζε τὴν ἀρχοντοπούλα.

ΑΠΟ ΤΑ "ΦΙΛΑΡΧΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ... ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

'Ο Ντωμιέ κι' ο θυρωρός του

'Ο μεγάλος γάλλος γελοιογράφος 'Ονορέ Ντωμιέ, του οποίου πρὸ ἡμερῶν ἐφορτάσθηκε στὸ Παρίσι ἡ πεντηκονταετηρίς τοῦ θανάτου, χάρις στή φήμη του, εἶχε ἐλευθέρως εἰσὸδο στὰ πιάττα θέατρα τοῦ Παρισιῦ. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἐπῆγαινε ποτὲ του σὲ θέατρο. Ὡστόσο ἐκαίδὴ ὁ θυρωρὸς τῶν ἀγαθοῦσε πολὺ τὴ μουσική, ὁ Ντωμιέ τὸν εἶχε ἐξουλοδοτήσῃ τὴν πηγαίνῃ στὴν «'Οπερα Κοϊκί». χρησιμοποιοῦντας τὸνομά του. 'Ετοῖ ὁ θυρωρὸς πῆγαινε κάβα βράδι στὴν 'Οπερα καὶ παρακολουθοῦσε τὰ διάφορα μελοδράματα πού ἐπαίζοντο σ' αὐτή. 'Εμπαινε μὲς' στὸ θέατρο περὶφρανα κι' ἀκατάδεχτα κι' ὅταν τὸν ζήτησαν τὴν ἰδιότητα ἔλεγε ἀπλῶς: «'Είμαι ὁ Ντωμιέ!» καὶ περνοῦσε, ἐνῶ οἱ υπάλληλοι τοῦ θεάτρου, ἀκούοντας τὸνομα τοῦ μεγάλου γελοιογράφου, τὸν χαιρετοῦσαν μὲ σεβασμό.

Μὰ ὁ θυρωρὸς τοῦ Ντωμιέ εἶχε ἕνα ἐλάττωμα: ἦταν μεθυσμένος. 'Ετοῖ ἕνα βράδι πού ἐπῆγε μεθυσμένος στὸ θέατρο, ἐνῶ ἡ παράσταση εἶχε ἀρχίσει, ἀρχισε νὰ φωνάζῃ, νὰ βρίζῃ καὶ ν' ἀπειλῇ, χωρίς καμμιὰ ἀφορμή. Στὴν ἀρχὴ οἱ υπάλληλοι τοῦ θεάτρου ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν τέχνη τοῦ Ντωμιέ, τὸν παρεκάλεσαν νὰ σπάσῃ καὶ νὰ μὴν ἀνησυχῇ τοὺς ἄλλους θεατῆς. Αὐτὸς ἐσώπασε γιὰ λίγο, μὰ κατόπιν ἀρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατώτερα, τόσο πού ἀναγκάστηκαν νὰ τὸν βγάλουν ἀπ' τὸ θέατρο. Τὴν ἑλλην. μέρη μάλιστα, ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου, ὁ ὁποῖος ἐπιτηροῦσθῆναι τὰ συμβάντα, διάταξε ν' ἀπαγορευθῆναι σὲ ἐξῆς ἡ εἰσὸδο στὴν 'Οπερα στὸ Ντωμιέ.

'Ετοῖ ὁ μέγας καλλιτέχνης, χάρις τὸν θυρωρὸ του, ἐξαιρετοῦ ἐπὶ πολλὰ χρόνια, ἀπὸ τοὺς διευθύνοντας τὴν «'Οπερα Κοϊκί» καὶ ἀπὸ τὸ προσωπικὸ της, ὡς ἕνας ἀδόλοτος μέθυσος!...

Τὸ ἐξεχικὸ σπιτί τοῦ Ντικένς.

'Ο περίφημος ἄγγλος μυθιστοριογράφος Κάρολος Ντικένς εἶχε σὰ περίφημο τοῦ Ρότσοστερ, ἕνα ἐξεχικὸ σπιτάκι, σὲ ὁποῖο ἔγραψε τὰ περισσότερα ἀπὸ τ' ἀριστοτεχνικὰ ἔργα του. Τὸ σπιτάκι αὐτό, μετὰ τὸ θάνατό του τὸ ἔφησε στὸ φίλο του λόρδο Ντάρνλεϋ. Ὁ ἔγγονος τοῦ λόρδου Ντάρνλεϋ, ὁ ὁποῖος ἦταν μέχρι τινὸς ἰδιοκτητὴς τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ σπιτιοῦ, βρέθηκε πρὸ ὀλίγου καιροῦ σὲ οικονομικὰ δυσχερεῖες. 'Ετοῖ πούλησε τὸ σπιτί τοῦ Ντικένς ἀντὶ σεβαστοῦ ποσοῦ σ' ἕναν Ἀμερικανὸν πολυκατατομιοσχοῦ, ὁ ὁποῖος σκοπεῖ νὰ τὸ μεταφέρει καὶ νὰ τὸ στήσῃ στὴν πατρίδα του, στὴν Ἀμερική!...

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΑ ΒΡΑΔΥΝΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Τὰ βραδυνὰ τριαντάφυλλα μ' ἔχουν γιομίσαι ὀλίγη, καθὼς ἀπόψε σκόρπισαν τὸ δειλινὸ ἄσπρὰ τους, σὰ νὰ μολοῦσαν μακρινά, δὲν εἶπαμ ποιοὺς θανάτους, καὶ νὰ ποιοῦσαν μουσικά, γιὰ κἀνὶ πού θὰ λείψαι... Κι' ὅμως, τὸ ξαίρω, κάποτε, λυγρόντας ἀπ' τὴ θλίψη (κ' ἴσως γι' αὐτὸ νὰ νοσταλγῆς τόσο πολὺ ἡ καρδιά μου), παρ' ὅλα, πού τὸ πιστεύω σὰ μὴ παρηγοριὰ μου, θάρρη μιά μέρα, κάποτε, πού θάχω καὶ γὼ λείψαι... Κ' ἴσως γιὰ τοῦτο κ' ἡ φωνή ψυχῆ μου, πού μορφοῦσε μ' ἄπλωσε διάπλατα φτερά-τὰ κλείνει μαρμαρένα—γιατὶ τὰ ῥόδα τὰ στερεὰ, μαρμαρινόσασ καὶ μὲνα, μοῦ πῆραν τὴ χμίαιρα πού με παρηγοροῦσε...

ΝΑΤΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

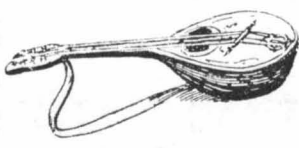
τάφο. 'Ετοῖ λέει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι. 'Ο Μάρκο κοιμᾶται μέσα σὲ σπηλιὰ, στὸ Μαῦρο τὸ βουνό. Δίπλα του κοιμᾶται καὶ τὸ ποτό του ἄλογο, ὁ Σάρατς. Ὡς πότε θὰ κοιμᾶται ἐκεῖ μέσα ὁ Μάρκο;

'Όταν ὁ Σάρατς χτυπήσῃ τὴ γῆ με τὰ πέταλά του, κι' ὅταν ἡ χρυσὴ σπάθα του βεῖβονῇ βῆθι μοναχὴ της ἀγὰ-αγὰ ἀπὸ τὴ θήκη της, τότε ὁ Μάρκο Κράλιεβιτς θὰ ἐξυπνήσῃ πάλι.

'Τὴν ἴδια στιγμή ὁ Σάρατς θὰ χλιμνιρίσῃ, καὶ τὸ χλιμνιτρισμαὶ του θ' ἀκούσθῃ πέρα ὡς πέρα, στὰ λαγυδιά καὶ στὰ βουνά, καὶ θὰ τ' ἀκούσουν ὅλοι οἱ Σλαῖοι τοῦ Νότου. Ὁ Κράλιεβιτς θὰ πηδῆσῃ τότε ἐπάνω στὸ ἄλλο του καὶ θὰ κατέβῃ κάτω, στὴν κοιλάδα. 'Εκεῖ θὰ καλέσῃ ὅλους τοὺς Σέρβους γιὰ τὸν μεγάλον ἀγῶνα. Καὶ τότε ἡ ἀσ-οκρατορία τοῦ Μεγάλου Δουσαν θ' ἀναστηθῇ!...

'Υπάρχει ὅμως καὶ μὴ ἄλλη παράδοση πού εἶνε λιγώτερο ἐπικὴ. Σύμφωνα μ' αὐτήν, ὁ Μάρκο Κράλιεβιτς ἐξυπνήσῃ κι' ὅλας καὶ τώρα πλανιέται στὰ λαγυδιά καὶ στὰ βουνά.

'Μιά μέρα ἕνας χορῆγος ἀπὸ τὴν Ἐρζεγοβίνην πού γούριε ἀπ' τὸ πατρί, τὸν ἀντίκρισε στὸ δρόμο. Ἦταν ψηλός, τόσοσες φορές πὺ ψηλός ἀπὸ τοὺς σημερινούς ἀνθρώπους. Μόλις εἶδε τὸ χωριό τὸν ἔβρισε στὰ πόδια. 'Εσχάθηκε νὰ βλέπῃ τοὺς ἀνθρώπους τόσο χαλασμένους, τόσο μικρούς. Γιατὶ, λέει, δὲν θὰ περῶσι πολὺς καιροὺς καὶ θὰ χρειάζονται ἔτσι ὅπως πάμε, τρεῖς ἄνθρωποι μαζὺ γιὰ νὰ σηκώσουν ἕνα ἀγῶ!

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

'Η ἀμίλητη σύζυγος. Πῶς πέθανε ἀπὸ ἐρωτικὴ ἀπελπισία. 'Η λατρευτὴ τοῦ ἱππότη. 'Η ἀπιστία της. 'Όπου ζητάει καὶ τὰ ρέστα. 'Ο Μπερνάρ καὶ ὁ Μέγας Μογγόλος. 'Η γοητευτικὴ καί... ἀσήκωτη χορεύτρια. Καὶ ὅμως ὁ Μπερνάρ τὴν ἐκνεβάλησε σπῆτι τοῦ. 'Η μητέρα τῶν Γράκων.

'Η Ἰωάννα ντὲ Φουὰ ἀγαποῦσε τόσο πολὺ τὸν κόμητα τοῦ Κλερμόν ντὲ Λοντέβ, ὅσοις ὅταν ἀναγκάστηκε, παρὰ τὴν θέλησή της, νὰ παντρευθῇ τὸν κόμητα ντὲ Κραμάιγ, ἔπεσε θὰ βεβαίᾳ μελαγχολία. 'Επὶ δώδεκα δὲ χρόνια μὲ ζήσει παντρωμένη δὲν ἔλεγε ἄλλες λέξεις στὸν ἄντρα της παρὰ «ναί» καὶ «ὄχι»! Στὸ τέλος, ἔπεσε ἀρρωστὴ ἀπὸ τὴν λύπη της, καὶ ἀπέθανε!...

'Ο Σαμφὸρ ἀναφέρει τὸ ἐξῆς χαριτωμένο ἐρωτικὸ ἀνέκδοτο: 'Ο γηραιὸς ἱππότης ντ' Ἀρνοκοῦρ εἶχεν ἐρωτευθῆ μιά νεαρὰ ἴθσο-ποῦ. Ὅταν συνεδέθη μαζὺ της, ἀδέχθη νὰ τὴς χορηγῇ ἐτησίως εἰσὸδημα γιλιαν διακοσίων λιβρῶν «φ» ὅσον καιρὸν θὰ τὸν ἀγαποῦσε. 'Υπάρχαμε μάλιστα καὶ σχετικὴ συμβολαιογραφικὴ πράξι πρὸς τοῦτο.

Μιά μέρα ὁ ἱππότης συνέλαβε τὴν λατρευτὴ τοῦ νὰ τὸν ἀπατῆ μὲ κάποιον νέο καί, φροσιὰ, τὴν ἐξώσε. 'Η νεαρὰ ἱθσοποιὸς ὅμως δὲν ἐννοοῦσε νὰ χάσῃ ἐτοῖ εύκολα, τὴν στήθεϊς ποτιπαινε ἀπὸ αὐτόν. Καὶ ὅσοι' ἀπὸ λίγον καιρὸ ἀπέτησε, διὰ δικαστικὸ κλητήρος, ἀπὸ τὸν πρῶνον φίλο της, νὰ ἐξοκολουθήσῃ νὰ τὴς δῶν τὸ εἰσὸδημά της, ἰσχυρισμένην ὅτι... «δὲν εἶχε παῖσει νὰ τὸν ἀπατῆ!...

Κάποιος τυχοδιώκτης ὀνομαζόμενος Μπερνάρ, εἶχε προσληφθῆ στὴν ὑπηρεσία τοῦ Μεγάλου Μογγόλου Ζεχάν-Τζιό. Ὁ Μπερνάρ ἦταν τόσο ἐξυπνος καὶ τόσο χαριτωμένος ὥστε σκόρπισε διαρκῶς τὴν εὐθυμία γύρω του. Στὸν Μεγάλου Μογγόλο εἶχε παρουσιάσθῃ ὡς γιαιρός, ἡ εἰδικότης του δὲ σῆσταιτο σὸν νὰ γιαιρευθῇ τὴς γυναίκασι τοῦ χαρμινοῦ... κόνον-τάς τις νὰ γελούν!

Μιά μέρα, ὁ Μέγας Μογγόλος τὸν ἐκάλε-σεν ἐπισημῶς στὸ παλάτι του, καὶ ἀφοῦ τὸν εὐχαρίστησε γιὰ τὴς ὑπηρεσίας πού προσέφερε στὴν Ἀλή του, τὸν ἐπέστησε νὰ ἴθελαι νὰ τοῦ δώσῃ γι' ἀνταμοιβή του... Ὁ Μπερνάρ, ἀφοῦ στὴν ἀρχὴ ἐδῖστασε, ὀμολόγησε σὸν τέλος πὸς ἦταν ἐρωτευμένος μὲ μιά ἀπὸ τὴς χορεύ-τριάς τοῦ χαρμινοῦ καὶ διτ ἡ μοναδικὴ τοῦ ἐπιθυμία θὰ ἦταν νὰ τὴν ἐπαιρνε ὡς δῆρον. —'Εστω! εἶπεσ ὁ μονάρχης. Θὰ τῆρησὲ τὴν ὑπόσχεσίν σου σὸν ἔδωκα. Ὅτι, μὸς ἐξή-τῃς θὰ στὸ δώσω, ἀρκεῖ νὰ μορφοῦσι νά... τὸ πάρης. Ἀς ἔλθῃ ἔδῶ αὐτὴ ἡ σκιάβα!...

Σὲ λίγο, ἡ χορεύτρια παρουσιάσθῃ ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Μογγόλου. Ἦταν μὴ ὄραια, ψηλὴ καὶ εὐσμοιή νέα. Ὁ αὐτοκράτωρ, μόλις εἶδε τὴν ἀντίθεσιν πού ὑπῆρχε μεταξύ αὐτῆς καὶ τοῦ μικρο-σώμου καὶ ἀσθενικοῦ Μπερνάρ, ἐχαμογύλασε καὶ γυρίζοντας πρὸς αὐτόν του εἶπε:

- Στὴν χαρίζω! Εἶνε δική σου... Φορτώσου τὴν, καὶ πάρτην μαζὺ σου!...
- Νά... τὴν φορτωθῶ;!
- Ναι! Δὲν σοῦ εἶπα διτ θὰ σοῦ δώσω 5,τι μοῦ ζητήσῃς ὑπὸ τὸν ὄρον νά... μορφοῦσι νὰ τὸ πάρης;... Φορτώσου τὴν, λοιπόν, ἂν μορφοῦσι, καὶ μουβάλλου τὴν μαζὺ σου!...

'Ο Μπερνάρ, ὀθελοντας καὶ μὴ ὀθελοντας, ἀναγκάστηκε νὰ ὑπακούσῃ. Καὶ ἡ χαρὰ καὶ ὁ εἶρος τοῦ ἔδωσαν τόση δύναμη, ὅσοι, πρὸς γενναίην κατάπληξιν, κατάρθρωσε νὰ φορτωθῇ στὴ ῥάχη του τὸ τόσο βαρῆ, ἀλλὰ καὶ τόσο εὐχάριστο κι' ἀπτόν φορτίο, καὶ νὰ τὸ μεταφέρει σπῆτι τοῦ.

Εἶνε γνωστὴ ἀπὸ τὴν ἱστορία ἡ μεγάλη ἐρετή της Κορνηλίας, τῆς μητέρας τῶν δύο Γράκων. Ὁ ἄνδρας της τὴν ἀγαποῦσε καὶ τὴν ἐκτιμοῦσε τόσο πολὺ, ὅσοι προτίμησε νὰ πεθάνῃ ὁ ἴδιος γιὰ νὰ μὴ θυσιάσῃ τὴν ζωὴ τῆς γυναίκος του, καὶ ἴδου πῶς: 'Ἐνα πρωί, ὅταν ἐξέπνησε, βρῆκε στὸ κρεβάτι τοῦ δυο φερίδα ἕνα ἀρσενικό κι' ἕνα θηλυκό. Τὸ μαντιλῶν τοῦ ὀλοῖον ἐπεσπυσε ἀμέσως νὰ ρωτήσῃ σχετικῶς, τοῦ ἀπήντησεν ὅτι ἔδεν μὲν ἐκόπιασε τὸ ἀρσενικό φερίδ, θὰ πέθαναι ὁ ἴδιος. 'Ἐάν πάλιν ἐκόπιασε τὸ θηλυκό φερίδ, θὰ πέθαναι ἡ γυναίκα του. Ὁ Γράκκος τότε, χωρίς νὰ διαστὰ ὅσοι στιγμή, ἐκόπιασε τὸ ἀρσενικό φερίδ, θυσιάζοντας ἔτσι τὴ ζωὴ του γιὰ νὰ σώσῃ τὴν γυναίκα του.